

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 30996/ /2008. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, a panaszossal szemben történt rendőri intézkedés ellen, a jogi képviselő által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 149/2008. (XII. 3.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak részben

helyt adok,

az anyanyelv-használati jog, valamint az igazoltatás jogalapja kérdésében pedig a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés *a*) pontjára, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól. A keresetlevelet a jelen határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani a Fővárosi Bírósághoz a Ket. 109. § (1) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése alapján.

Az eljárás során felmerült költséget a Rtv. 92. § (4) bekezdése alapján a Ket. 156. § (1) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) jogi képviselő
- 3) Független Rendészeti Panasztestület
- 4) Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
- 5) Bicskei Rendőrkapitányság
- 6) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A jogi képviselő az alábbi indokok alapján élt panasszal a Bicskei Rendőrkapitányság beosztottjai által foganatosított rendőri intézkedések ellen.

A panaszos 2008. március 05-én személyes okiratainak meghosszabbítása céljából a bicskei menekültügyi hatóságnál intézte ügyeit, majd 14.50 óra körüli időben a Volánbusz járatával – menedékjogot kérelmező külföldi lévén – ingyenesen kívánt utazni. A busz vezetője azonban ezt számára nem tette lehetővé. A vitát nem sikerült rendezniük, ezért a sofőr a jármű motorját leállította.

Néhány perccel később a helyszínre érkezett egy rendőrségi szolgálati személygépjármű, amelyből két rendőrajárőr szállt ki, akik a panaszossal szemben előbb testi kényszert, majd bilincset alkalmaztak.

Az intézkedés kezdetét az utasok mellett a buszsofőr látta, a panaszos szolgálati gépjárműbe ültetésének pedig, a megállóval szemközti vendéglátó-ipari egység alkalmazottja volt a tanúja.

Az előállítás során a Bicskei Befogadó Állomás vezetője és egy alkalmazottja a kapitányságon megjelent. A panaszoson külsérelmi nyomok voltak láthatók, elsősorban a kezén, továbbá ruházata is rossz állapotban volt.

A jogi képviselő panaszbeadványában leírta, hogy a panaszos magát humanitárius tartózkodási engedélyével igazolni tudta; a rendőrökkel kultúráltnak viselkedett, velük együttműködött; ruházata rendezett volt, sem bűncselekményt, sem szabálysértést nem követett el; semmilyen belátási képességet csökkentő szert nem fogyasztott; rendőrségi meghallgatása során tolmács nem volt jelen. E körülmények miatt több ponton kérdőjelezte meg a fent leírt rendőri intézkedés jogszerűségét és a következő kérdések tisztázását kérte:

- miért történt intézkedés a panaszossal szemben;
- miért történt meg a panaszos előállítása;
- miért volt szükség bilincs alkalmazására;
- biztosították-e megfelelően az anyanyelv-használati jogot;
- orvos látta-e a panaszost az előállítás során.

II.

A panasz kivizsgálását a Bicskei Rendőrkapitányság végezte, ennek során a panaszt a kapitányságvezető első fokon határozatával elutasította. A döntés ellen a panaszos jogi képviselője fellebbezett. A fellebbezésben foglalt indokok alapján a Bicskei Rendőrkapitányság vezetője határozatát visszavonta, a kivizsgálás során elkövetett eljárásjogi szabálysértések miatt. Az új eljárás során a rendőrkapitányság további eljárásjogi hibákat vétett. A jogi képviselő ismételt fellebbezett az elsőfokú döntéssel szemben. A Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője – mint a másodfokú hatósági jogkört gyakorló előjáró – határozatával új eljárásra utasította a rendőrkapitányságot. Döntését – egyebek mellett – azzal indokolta, hogy a panaszost minden sérelmére tekintettel meg kell hallgatni az érdemi döntés meghozatala előtt. Az újabb elsőfokú eljárás lefolytatására nem került sor, mivel a Panasztestület a Rtv. 93. § (3) bekezdésében foglalt jogkörével élt és a panaszt a jogosult kérelmére kivizsgálta.

A Panasztestület a vizsgálata során súlyos alapjogsérelmet állapított meg az ügyfél tekintetében, ezzel az országos rendőrfőkapitány hatásköre megnyílt.

Az ügy megalapozott elbírálása érdekében a tényállás tisztázására – az ügyfél, tanúk meghallgatására illetve okirat beszerzésére – volt szükség. A beszerzett bizonyítékok alapján a következő tényállást állapítottam meg.

Az ügyfél által az eljárás során tett nyilatkozat, továbbá az érintett busz vezetője által tett tanúvallomás szerint 2008. március 05-én a kora délutáni órákban a bicskei műszaki állomás megállónál a panaszos ingyenesen kívánt utazni a Volánbusz Közlekedési Zrt. (a továbbiakban: Volánbusz) menetrendszerinti járatán. Az ügyfél a járműre történő felszállása során a buszvezetőnek felmutatta a humanitárius tartózkodási engedélyét, amelyet számára a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: BÁH) Menekültügyi Hatósága állított ki. A buszvezető nem engedte meg az ingyenes utazást, mivel tudomása szerint ezzel az engedéllyel ingyenesen nem vehette igénybe a harmadik ország állampolgára a Volánbusz szolgáltatását. Ennek okán nézeteltérés alakult ki a vezető és a panaszos között, amely következtében a sofőr közölte a panaszossal, hogy rendőrt hív, és a jármű motorját leállította.

Ezzel szinte egyidőben – az intézkedő rendőrök által tett jelentés tanúsága szerint is – a Bicskei Rendőrkapitányság állományába tartozó, járőrszolgálatot ellátó két rendőr érkezett szolgálati személygépjárművel a helyszínre. A buszsofőr intésére a rendőrök megálltak, hogy tisztázzák segítséget kért-e a mozdulatával a sofőr. A buszvezető eljűk ment és elmondta, hogy nézeteltérés alakult ki közte és egy utas (a panaszos) között, és ismertette velük a konfliktus okát. Közben a sofőr a két rendőrrel visszaért a buszhoz majd – az ügyfél nyilatkozata szerint – a leszállni kívánó panaszos bal karját, az egyik rendőr felszólítás nélkül megfogta, majd azt meghúzva leszállította Őt a buszról. A busz ezt követően azonnal, ám összességében megközelítőleg 15 perces késéssel indult tovább a menetrendszerinti útvonalon. Az ügyfél nyilatkozata, továbbá egy a közelben lévő bolt eladója által tett tanúvallomás szerint, a panaszos az időközben intézkedésüket befejező rendőrök után ment, és hangosan, az angol, illetve a magyar nyelvet keverve többször megkérdezte őket, hogy miért nem segítettek neki. A buszvezető tanúvallomása és az ügyfél nyilatkozata alapján a rendőrök ekkor személyazonosságának igazolására szólították fel a panaszost, aki a felszólításra, a már korábban a buszon is bemutatott – a BÁH Közép-dunántúli Regionális Igazgatóságának tájékoztatása szerint érvényes – humanitárius tartózkodási engedélyét átadta.

Ezt követően az ügyfél nyilatkozata valamint a közelben levő vendéglátó-ipari egység alkalmazottja által tett tanúvallomás szerint az intézkedő rendőrök a panaszost megbilincseltek, majd a szolgálati gépjárműbe ültették, és a helyszínről elszállították, előállították. Az előállítás tartama alatt az ügyfél nyilatkozata, valamint a rendőrök által tett tanúvallomás szerint, egy az előállítással kapcsolatos, az érintett nyilatkozatát is tartalmazó igazolást kívántak aláíratni a panaszossal. Részben nyelvi nehézségek, részben az őt – véleménye szerint – ért sérelmek miatt, az ügyfél az aláírástól elzárkózott.

Ekkor a rendőrök a BÁH Bicskei Befogadó Állomás vezetője és tisztviselője által tett tanúvallomás szerint, a rendőrségről telefonon megkeresték a BÁH Bicskei Befogadó Állomást. A tisztviselőt – a tények rövid ismertetését követően – megkérték, hogy próbálja megértetni a panaszossal, hogy arra kéri, írja alá a nyilatkozatot is tartalmazó igazolást. Mivel telefonon keresztül a panaszost erről meggyőzni nem lehetett, ezért segítségképpen, a megkeresett két személy a rendőrségre ment. A panaszost nagyon sáros ruhában találták, feldúlt volt és – angol nyelven történt – beszélgetésük során elmondta, hogy őt a rendőrök megverték, majd ismételten kifejtette, hogy a papírt nem írja alá. Ezután a befogadó állomás igazgatója és alkalmazottja, mint hatósági tanúk aláírták a panaszos helyett az igazolást, majd a panaszos a rendőrségről szabadon távozhatott.

III.

Amint az a tényállásban megállapítást nyert, a rendőrök a buszvezető egyértelmű segítségkérő mozdulatára kezdték meg az intézkedést¹. A panaszos a hatályos jogszabály szerint, az általa felmutatott tartózkodási engedély birtokában – a BÁH által kiállított igazolás hiányában – nem volt

¹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 24. § (1) bekezdésének megfelelően a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

jogosult arra, hogy a Volánbusz szolgáltatását ingyenes vegye igénybe², így a rendőrök nem hibáztak, amikor segítséget nyújtottak a buszsofőrnek. Az intézkedés során igazoltatták a panaszost. Magyarország teljes jogú schengeni taggá válásától, továbbá a Schengeni Határellenőrzési Kódex³ hazánkban történt hatálybalépése óta a schengeni belső határokon a határellenőrzés megszűnt. Az így kialakult „biztonsági deficit” kiegyenlítése érdekében elengedhetetlenné vált a rendőri tevékenység hangsúlyosabbá tétele a külföldiekre vonatkozó rendészeti előírások betartásának az ország teljes mélységére kiterjedő, szűrőpróbaszerű ellenőrzése terén. Erről a rendőri intézkedésekre vonatkozó egyes jogszabályok kifejezetten rendelkeznek⁴.

Az intézkedés (igazoltatás) eddig a pontig jogszerű volt.

Mivel a panaszos a humanitárius tartózkodási engedélyét az intézkedő rendőröknek átadta, ezzel személyazonosságát és a tartózkodása jogszerűségét igazolta⁵, más jogsértő cselekményt nem követett el, így sem a rendőrségről szóló⁶, sem más törvény alapján⁷ előállításának nem volt jogalapja.

² A közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet 6. §-a szerint 100%-os utazási kedvezmény igénybevételére jogosult a tartózkodási engedéllyel rendelkező menekültkénti vagy oltalmazottkénti elismerését kérő, valamint a menedékeskénti elismerését kérő személy, továbbá a menekült és a menedékes a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal által kiállított igazolás alapján az igazolásban meghatározott viszonylatra és alkalommal.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 562/2006/EK rendeletének III. CÍM I. FEJEZETÉNEK a tagállamok területén történő ellenőrzésről szóló 21. cikk a) pontja szerint „a határellenőrzés megszüntetése a belső határokon nem érinti a következőket: a) az egyes tagállamok illetékes hatóságai által a nemzeti jog alapján gyakorolt rendőrségi hatáskör, amennyiben az ilyen hatáskör gyakorlása nem a határforgalom-ellenőrzéssel azonos tartalmú; ez a határ menti területeken is érvényes....”

⁴ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdése alapján a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007.(XII. 23.) IRM rendelet 54. §-a szerint a rendőr a nem magyar állampolgár magyarországi beutazásával és tartózkodásával kapcsolatos ügyekben a külön jogszabályokban és közösségi normákban meghatározott intézkedéseket fogantathatja.

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 67. § (1) és (2) bekezdése szerint az idegenrendészeti hatóság az e törvényben meghatározott szabályok megtartását ellenőrizheti. A harmadik országbeli állampolgár az ellenőrzéskor felhívásra köteles úti okmányát, tartózkodásra jogosító engedélyét vagy más, személyazonosításra alkalmas igazolványát felmutatni és átadni.

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Kormányrendelet 1. § f) pontja értelmében a Rendőrség idegenrendészeti hatóság.

⁵ A menedékgjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 5. § (1) bekezdése szerint az elismerését kérő (*tudniillik.: menekültkénti elismerését kérő*) jogosult az e törvényben meghatározott feltételek szerint a Magyar Köztársaság területén való tartózkodásra, valamint a Magyar Köztársaság területén való tartózkodásra jogosító - külön jogszabályban meghatározott - engedélyre;

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 29. § (1) bekezdése c) pontja szerint az e törvényben foglalt tartózkodási feltételek hiányában humanitárius célból tartózkodási engedéllyel kell ellátni azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a menekültügyi hatóságtól menekültkénti elismerését kérte, vagy a menekültügyi hatóságtól ideiglenes vagy kiegészítő védelmet kért;

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Kormányrendelet III. mellékletének 2. pontjában foglaltak szerint, a 1030/2002/EK tanácsi rendelet melléklete a. pont 3.1. alpontjának továbbá 15. alpontjának megfelelően a tartózkodási engedély a külföldi nevén túl – egyebek mellett – az önálló okmány formájában kiadott tartózkodási engedély hátoldalán kiegészítő információként a születési hely és idő az állampolgárság és a nem is szerepel.

⁶ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (1) bekezdése szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,

a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;

b) aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki;

c) akinek őrizetbe vételét, előzetes letartóztatását rendelték el, vagy akinek ideiglenes kényszergyógykezelését, illetőleg elmeállapotának megfigyelését rendelték el;

d) aki az őrizetbe vétel, az előzetes letartóztatás, ideiglenes kiadatási letartóztatás, kiadatási letartóztatás, ideiglenes átadási letartóztatás, átadási letartóztatás, a szabadságvesztés vagy az elzárás végrehajtása során megszökött, vagy a fogvatartás helyéről engedéllyel eltávozva oda nem tért vissza, a lakhelyelhagyási tilalom, a házi őrizet, valamint a távollátás szabályait megszegte, illetőleg, aki az ideiglenes kényszergyógykezelés, az elmeállapotának megfigyelése, a kényszergyógykezelés vagy a javítóintézet elnevelés alól magát kivonta;

e) akinek előállítását külön törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelik;

f) aki az ország területén jogellenesen tartózkodik.

A megállapított tényekből következően – a panaszos együttműködésére is tekintettel – sem a ruházátvizsgálás foganatosításának, sem kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszabályban foglalt feltételei nem álltak fent, ezért a testi kényszer és bilincs alkalmazására is jogsértő módon került sor⁸.

A panaszos előállításánál megállapítást nyert, hogy vele nem tudnak megfelelően kommunikálni, ezért a rendőrség munkatársai a helyben lévő menekülteket befogadó állomást felhívták, és az ott dolgozók segítségét kérték a kommunikáció megkönnyítése érdekében. A befogadó állomás igazgatója és egy munkatársa a rendőrségre ment, ahol – a panaszos által jól beszélt és értett – angol nyelven lehetővé tették a panaszos számára a rendőrséggel történő megfelelő kommunikációt, így az előállítás során a magyar nyelv nem, vagy nem megfelelő ismerete miatt az ügyfelet hátrány nem érte⁹. A panaszos anyanyelve a lingala nyelv, amelyet Magyarország vonatkozásában is csak nagyon kevesen beszélnek. Erre tekintettel az intézkedő rendőröktől nem volt reálisan elvárható anyanyelvi tolmács biztosítása.

Jogszabályt sértett¹⁰ az eljáró rendőri szerv, amikor a megbilincselve előállított panaszos orvosi vizsgálatát elmulasztotta, és arra csak a panaszos szabadon bocsátását követően, a befogadó

(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;

b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;

c) akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy vérérvényvizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges;

d) aki a szülői felügyelet vagy a gyámság, illetőleg az intézeti nevelés hatálya alól engedély nélkül kivonja magát;

e) aki a pártfogó felügyelet - külön törvényben meghatározott és a Rendőrség hatáskörébe tartozó - szabályait megszegi;

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

⁷ A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 67.§ (4) bekezdése értelmében azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a magyarországi tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát hitelt érdemlően nem tudja igazolni, illetve az e törvényben foglalt szabályokat megsérti, az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani.

⁸ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 47. §-a szerint a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A törvény 31. § (1) és (2) bekezdésének megfelelően, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.

A törvény 48. §-a alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

a) önkárosításának megakadályozására,

b) támadásának megakadályozására,

c) szökésének megakadályozására,

d) ellenszegülésének megtörésére.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet 60. § (1) bekezdése szerint bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt:

a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,

b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja,

c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,

d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

e) aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartást tanúsításával fenyeget.

⁹ A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 10. § (1) bekezdése szerint, ha a közigazgatási hatóság nem magyar állampolgárságú, a magyar nyelvet nem ismerő személy ügyében - ideértve a jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megbízásából eljáró természetes személyt is - magyarországi tartózkodásának tartama alatt hivatalból indít azonnali intézkedéssel járó eljárást, vagy a természetes személy ügyfél azonnali jogvédelemért fordul a magyar közigazgatási hatósághoz, a hatóság köteles gondoskodni arról, hogy az ügyfelet joghátrány ne érje a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt.

¹⁰ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 17. § (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

állomáson került sor. Az orvos a bilincselésből származó felületes zúzódást állapított meg a panaszos mindkét csuklóján.

A jelen panasz elbírálása érdekében folytatott közigazgatási hatósági eljárás során felmerült, annak tárgyi hatályán túlmutató jogsértésekre utaló adatok megfelelő, más eljárásban történő vizsgálatára intézkedtem.

Mindezekre tekintettel a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestületnek az igazoltatás jogalapjára vonatkozó megállapításával nem értek egyet.

A Panasztestület állásfoglalásának III. rész 1) pont 2. és 3. bekezdésében a következő megállapításokat tette: *nem található „a rendelkezésre álló iratokban olyan körülmény, amely az igazoltatást bármely, a törvényben felsorolt okból – közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, az igazoltatott vagy más személy jogainak védelme érdekében – indokoltá tette.”*, a következő bekezdésben kifejti, hogy *„Önmagában az a tény, hogy egy személy az út mellett stoppol – és azzal nem valósít meg szabálysértést vagy bűncselekményt – nem teremt törvényes alapot az igazoltatásra.”*

A határozat III. rész első bekezdésében kifejtett indokolásom alapján úgy vélem, hogy az idézett két megállapítás a jelen ügyön túlmutatva, az igazoltatás foganatosításának jogalapját érintő általános nézetbeli különbségre utal. Ennek tisztázását fontosnak tartom a jelen ügy kapcsán is.

A magyar állampolgároknak a Magyar Köztársaság területére történő beutazásával és tartózkodásával, illetve kiutazásával kapcsolatban Magyar Köztársaság Alkotmánya¹¹ és más törvény¹² is rendelkezéseket fogalmaz meg. A külföldiek magyarországi beutazását, tartózkodását az Európai Unió közvetlen hatályú másodlagos jogforrásai mellett, magyar törvények is – a magyar állampolgárokra megállapíthatóhoz képest – sokkal szigorúbb feltételekhez kötik. Előírják e feltételek megtartásának ellenőrzését, azok megszegésének esetére pedig, lehetővé teszik akár a külföldiek idegenrendészeti okból történő kiutasítását is az ország területéről.

Jelen ügyben a rendőrök egy színesbőrű férfit igazoltattak, akiről – mint egyébként a járőr által nem ismert bármely természetes személyről – alappal feltételezhetnék, hogy külföldi. Az igazoltatás célja ilyen esetben, „pusztán” a külföldiek beutazására és magyarországi tartózkodására vonatkozó idegenrendészeti szabályok megtartásának ellenőrzése is lehet. Hangsúlyozni kívánom, hogy a jelen ügyben a rendőri jelentés nem tesz említést ilyen okból történő intézkedésről.

Még egyszer megjegyezem, hogy a Magyar Köztársaság schengeni belső határain megszüntetett határellenőrzés miatti „biztonsági deficitet” kompenzáló, a rendőrnek feladata az ország teljes területén a tartózkodás jogszerűségének megállapítása érdekében igazoltatni a természetes személyeket.

¹¹ A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 69. § (1) és (2) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban senkit nem lehet magyar állampolgárságától önkényesen megfosztani, vagy magyar állampolgárt a Magyar Köztársaság területéről kiutasítani. Magyar állampolgár külföldről bármikor hazatérhet.

¹² A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény.

Minden egyéb tekintetben egyetértek a Panasztestület állásfoglalásával.

A Rendőrségnek továbbra is célja, hogy a jövőben az állampolgárok által benyújtott panaszok alapján kidolgozott testületi állásfoglalások figyelembevételével az intézkedések törvényessége, szakszerűsége, kulturáltsága folyamatosan javuljon.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet III. CÍM I. FEJEZET 21. cikk a) pontja;
- a 1030/2002/EK tanácsi rendelet mellékletének a. pont 3.1. és 15. alpontjai;
- A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezete és a 69. § (1) valamint (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 10. § (1) bekezdése, 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a 109. § (1) és (3) bekezdései, 156. § (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 17. § (2) bekezdése, 24. § (1) bekezdése, a 29. § (1) bekezdése, 31. § (1) és (2) bekezdései 33. § (1) és (2) bekezdései, 47. §-a, 48. §-a, 92. § (1) és (4) bekezdései, a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 5. § (1) bekezdése;
- a harmadik országbeli állampolgárok és tartózkodásáról 2007. évi II. törvény 29. § (1) bekezdés c) pontja, 67. § (1) és (2), valamint (4) bekezdései;
- a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény;
- a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Kormányrendelet 1. § f) pontja, III. mellékletének 2. pontja;
- a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Kormányrendelet 6. §-a;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007.(XII. 23.) IRM rendelet 54. §-a, 60. § (1) bekezdése.

Budapest, 2009. február „ „

Dr. Bencze József r. altábornagy